

Vznik církve a hlásání evangelia

Z PÍSMÁ SVATÉHO

Povolání prvních učedníků (Mk 1,16-20)

Když šel Ježíš podél Galilejského moře, uviděl Šimona a jeho bratra Ondřeje, jak loví v moři; byli totiž rybáři. Ježíš jim řekl: „Pojďte za mnou, a udělám z vás rybáře lidí!“ Ihned nechali sítě a následovali ho. Když

popošel o něco dále, uviděl Zebedeova syna Jakuba a jeho bratra Jana, jak na lodi spravují sítě; a hned je povolal. Zanechali svého otce Zebedea s pomocníky na lodi a odešli za ním.

Petrovo vyznání (Mt 16,13-19)

Když Ježíš přišel do kraje u Césareje Filipovy, zeptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ Odpověděli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ Řekl jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“ Ježíš mu na to řekl: „Blahoslavený jsi, Šimone,

synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec. A já ti říkám: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. Tobě dám klíče od nebeského království: co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“

Seslání Ducha Svatého (Sk 2,1-4)

Nastal den letnic a všichni byli společně pohromadě. Najednou se ozval z nebe hukot, jako když se přehřívá silný vítr, a naplnil celý dům, kde se zdržovali. A ukázaly se jim jazyky jako z ohně, rozdělily se

a nad každým z nich se usadil jeden. Všichni byli naplněni Duchem Svatým a začali mluvit cizími jazyky, jak jim Duch vnukal, aby promlouvali.

Slovo apoštol znamená „ten, kdo je posláný“. Ježíš si vybral apoštoly, aby šířili jeho učení a naději pro všechny lidi. Jejich posláním bude hlásat evangelium celému světu, udělovat svátosti a uzdravovat.

Okolo Ježíše se postupně scházelo mnoho učedníků. Přibližně po tři roky s ním chodili, slyšeli, co říká, a viděli, jak jedná. Byli v Ježíšově blízkosti a učili se od něho, aby potom jednou mohli vyučovat druhé. Ježíš určil dvanáct mužů, aby ho blíže následovali. Byli to: Šimon Petr, Ondřej, Zebedeovi synové Jan a Jakub (Jakub Starší), Matouš, Filip, Bartoloměj, Tomáš, Jakub (Jakub Mladší, syn Alfeův), Šimon, Juda Tadeáš a Jidáš. Z těchto učedníků si Ježíš vybral tři nejbližší – Petra, Jakuba Staršího a Jana. Ti byli s Ježíšem např. při jeho proměně na hoře Tábor a modlili se s ním také v Getsemanech. Do čela všech postavil Šimona, kterému dal nové jméno Petr (tzn. skála). Ježíš si nevybral učené a vážené lidi, ale naopak prosté, obyčejné a nevzdělané. Byli mezi nimi např. rybáři nebo cel-

ník (tehdy velmi pochybná a neoblíbená profese). Místo Jidáše, který Ježíše zradil a spáchal sebevraždu, byl ostatními apoštoly losem vybrán Matěj. Na dvanácti apoštolech Ježíš založil církev – tyto mužové předali svůj úřad biskupům, a ti zase dalším biskupům. Říká se tomu apoštolská posloupnost.

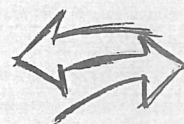
Apoštolem je nazýván také Pavel z Tarsu, který se sice s Ježíšem přímo nepotkal, ale na cestě do Damašku zažil tajemné setkání se zmrtvýchvstalým Ježíšem, což v něm vyvolalo naprostou konverzi života a z pronásledovatele křesťanů se stává jeden z nejhrošlivějších šířitelů Ježíšovy zvěsti. Právem mu náleží titul apoštol národů.

Misijní poslání je s činností církve neoddělitelné a od prvopočátku spojeno. Ježíš říká učedníkům: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu!“ (Mk 16,15) Apoštolové zakládají místní církve v Římské říši i mimo ni a prostřednictvím dopisů s nimi udržují kontakt. Evangelium je hlášáno nejprve židům, později i po-

hanům. Krátce po Ježíšově smrti začínají ale vlny pronásledování křesťanů – od židovských představitelů i římských vladařů. Prvním mučedníkem se stává jáhen Štěpán. Křesťané odmítají uctívat císaře jako bohy a císařové cítí ohrožení jednoty říše. Řím se stává postupem času významným centrem křesťanství. Za císaře Nerona zde umírají mučednickou smrtí apoštolové Petr a Pavel. Nad hrobem sv. Petra postupně vyroste jedna z největších bazilik na světě.

Jak je možná taková proměna učedníků? Vždyť po Ježíšově smrti se strachem rozutekli a nyní jsou schopni pro šíření víry položit i životy. Ježíš slíbil učedníkům před svým nanebevstoupením pomoc – dar Ducha Svatého. Ten na ně sestoupil po modlitbách o Letnicích, desátý den po Ježíšově nanebevstoupení. Dostali sílu hlásat evangelium a definitivně tak začíná působení církve. Duch Svatý je s církví i dnes, vede ji a učí. Církev se nezrodila v lidské hlavě, ale přál si ji sám Ježíš.

Každý křesťan má být apoštolem a šířit radostnou Boží zvěst. Můžeme být Ježíšovými svědky v každodenním životě – nejen slovy, ale především činy. Apoštolové nemuseli být výjimeční lidé, ale s Boží pomocí dokázali obrovské věci.

MODI.ITRA

Církev a její poslání

Z PÍSMÁ SVATÉHO

Rozmanité dary (1 Kor 12,4-12)

Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. A jsou rozličné služby, ale je pouze jeden Pán.

A jsou různé mimořádné síly, ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí. Ty projevy Ducha jsou však dány každému k tomu, aby mohl být užitečný. Jednomu totiž Duch dává dar moudrosti, jinému zas tentýž Duch poskytuje poznání, jinému se opět dostává víry od téhož Ducha, jiný zase má od téhož Ducha dar uzdravovat, jiný konat zázračné skutky, jiný promlouvat pod vlivem

vnuknutí, jinému zase je dáno, aby dovedl rozeznávat, jakým duchem se co nese, jiný může mluvit rozličnými neznámými jazyky a jiný zase má dar, aby uměl vykládat, co tím jazykem bylo řečeno. To všechno působí jeden a týž Duch. On vhodně přiděluje každému zvlášť, jak chce. Jako⁴ tělo je pouze jedno, i když má mnoho údů, ale všechny údy těla, přestože je jich mnoho, tvoří dohromady jediné tělo, tak je tomu také u Krista.

• • •

Řecký pojem ekklesia se používal pro shromáždění lidí před Bohem. Toto označení se uplatnilo i pro shromáždění učedníků kolem Ježíše, tedy pro církev. Pro lepší odlišení od židovských shromáždění se přidával termín kyriaké (ekklésia kyriaké, tj. shromáždění Páně). Mnohé jazyky výraz pro církev z tohoto sousloví převzaly (chiesa, église, iglesia, Kirche, Church, církev aj.).

Jaká slova podle mě nejvíce vystihují, co to je církev a jaká je? Cítím se součástí církve? Jaké je moje místo v církvi? Mám nějaké výhrady k církvi? Hledám na ně odpovědi?

V Bibli nalezneme různé obrazy církve:

Ovčín – Kristus je dobrý pastýř
● svého stáda, stará se o nás a chrání nás.

Vinice – Kristus představuje
● vinný kmen a my jsme jeho ratolesti.

Toto přirovnání zdůrazňuje
● naši bytostnou závislost na Ježíši.

Boží stavba – Kristus je
● základním kamenem této stavby a my jsme jejími živými kameny.

Nevěsta Kristova – Kristus
● k sobě církev tak těsně připojil, miluje ji, stará se o ni a obětuje se pro ni jako ženich pro svou nevěstu.

Bůh si přál spasit lidi ne jednotlivě, ale ve společenství. Nejprve vyvolil izraelský národ, který se stává předobrazem nového Božího lidu – církve. Církev představuje privilegované místo spásy. Jejím členem se člověk stává vírou v Krista a křtem. Hlavou tohoto lidu je Ježíš Kristus. Věřící jsou s Kristem tak těsně spojeni, že se stávají jeho tajemným Tělem. O církvi se hovoří také jako o chrámu Ducha Svatého. V církvi totiž působí Duch Svatý, který všechny její členy

propojuje a posvěcuje.

Úkolem církve je především vést lidi k Bohu. Bůh se dělí o své štěstí s lidmi a nabízí všem podíl na jeho božském životě. Církev chce o Kristu svědčit, udělovat svátosti, pomáhat lidem objevovat smysl života, dávat naději a nabízet společenství. Ve Skutcích apoštolů (Sk 2,42) nacházíme obraz prvotní církve: „Setrvali v apoštolském učení, v bratrském společenství, v lámání chleba a v modlitbách.“ Bylo to něco nového, neobvyklého a obdivovaného.

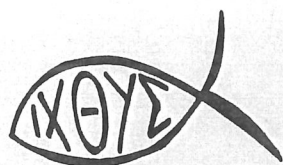
Činnost církve můžeme rozdělit do čtyř oblastí:

1 Leiturgia (slavení): mše svatá, svátosti, modlitba; ...

2 Martyria (svědectví): předávání víry, evangelizace, vyučování;

3 Diakonia (služba): sociální citění, skutky tělesného milosrdenství, charita; ...

4 Koinonia (společenství): budování vztahů, podpora společenství; ...

Služby v církvi

V církvi existují různé služby, každý jsme povolán k jiným úkolům.

Stav	Jaké jsou jejich hlavní úkoly?		Jak je poznáme?
laici	Jsou nositeli všeobecného kněžství, mají šířit evangelium ve svém prostředí a všude, kde žijí (v rodině, na pracovišti, na dovolené, ...).		Křesťan by měl vynikat láskou, odvahou, skutky milosrdenství, pravdivostí, ...
zasvěcené osoby	Následují zvláštním způsobem Ježíše prostřednictvím slibů chudoby, čistoty a poslušnosti.		Mohou mít řeholní hábit, žijí podle pravidel svého společenství.
svěcené osoby	jáhni	Pomáhají kněžím a biskupům, hlásají Boží slovo, mohou křtít, oddávat a pohřbívat.	Nosí štolu spuštěnou z levého ramene na pravý bok nebo dalmatiku (ta má na rozdíl od kněžského ornátu rukávy).
	kněží	Pomáhají biskupovi při zvěstování evangelia a udílení svátostí, zejména předsedají slavení mše svaté a zpovídají. Kněz, který pečuje o farnost, se nazývá farář.	Klerika je černé barvy, štola visí kolem krku.
	biskupové	Mají plnost svátosti kněžství. Stojí v čele diecéze; svůj úřad vykonávají v jednotě s papežem. Přední místo mezi biskupy zaujímá papež – je v církvi nejvyšší autoritou (nástupce apoštola Petra) a pečuje o její jednotu, současně je biskupem Říma.	Biskupské symboly jsou mitra, berla (pastýřská hůl), prsten (symbol věrnosti) a kříž zvaný pektorál; jeho klerika má fialovou barvu nebo je černá s fialovým pásem. Papežská klerika má bílou barvu.

Církev má hierarchickou strukturu. Slovo hierarchie pochází z řec. hiero – posvátný a arché – počátek, původ (následně také vládnutí, moc). Hierarchické uspořádání v církvi vyjadřuje to, že pravomoc (moc) jednotlivých jejich osob pochází od Krista. V církvi je pravomoc vždy spojena se službou. Sám Kristus říká, že „nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život za všechny.“ (Mt 20,28)

Katolická církev se skládá z místních církví (diecézí), v jejichž čele stojí biskup. Arcidiecéze je diecéze, od níž se oddělily další diecéze. Hlavní kostel diecéze se nazývá katedrála, nachází se zde sedadlo pro biskupa (katedra). Menší jednotkou diecéze jsou farnosti. Farnosti mohou být sdruženy do okrsků, které mají různá místní označení (děkanství/ vikariát).

Mapa diecézí a arcidiecézí v České republice.

Ve „Vyznání víry“ (základních bodech křesťanské víry) najdeme podstatné rysy církve. Církev je:

1 jedna: Je dílem jednoho zakladatele Ježíše Krista, vyznává jednu víru a jeden křest. Má být také obrazem Boží Trojice, kde funguje jednota. Členové církve mají rozdílné dary a služby, proto je rozmanitá. Dohromady však tvoří jednotu.

2 svatá: Církev si nenárokuje svatost díky lidské dokonalosti, ale díky Bohu. Ježíš je totiž jejím zakladatelem a její hlavou. Skrze svatosti nám Bůh v církvi dává možnost posvěcovat se a růst ke svatosti. Obrovským pokladem církve jsou také světci.

3 všeobecná (katolická): V církvi Bůh shromažďuje lidi ze všech částí světa. Církev je otevřená li-

dem různých jazyků, národů, věku a vzdělání. Svou podstatou je misijnářská, protože má přinášet evangelium ke všem lidem.

4 apoštolská: Je založena na apoštolech, kteří svůj úřad dále předali biskupům. Její učení zůstává stále v jednotě s učením apoštolů.

Církev je společenstvím a patří do ní živí i zemřelí. Společně si pomáháme do nebe. My žijící (církve bojující) nesmíme zapomínat na duše očišťující se v očištění (církve trpící). V nebi se u Boha raduje a pomáhá nám církev vítězná (celý zástup svatých, kteří nás předešli do nebeského království a které můžeme prosit o přimluvu).

Církev je společenství, které je založené Bohem, ale i společenství více či méně chybujících lidí. Každý, kdo je členem církve, je za ni zodpovědný a má v ní svůj nenahraditelný úkol. Radosti a bolesti církve mají být radostmi a bolestmi každého věřícího.

Všechny křesťany spojuje především víra v trojjediného Boha; Krista jako Spasitele; křest, Písmo svaté a modlitba Otče náš. V průběhu dějin se důsledkem lidského selhání a řadou nedorozumění křesťané rozdělili na různé proudy a církve (pravoslavní, protestanté...) Ježíš si nepřál toto

rozdělení církve a sám se modlil za její jednotu. V listě Efesanům (Ef 4,5-6) se píše: „Jeden Pán, jedna víra, jeden křest. Jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, proniká všecky a je ve všech.“ Úsilí o sjednocení křesťanských církví se nazývá ekumenismus.

MODLITBA

Zdravas, Maria,
milosti plná,
Pán s tebou;
požehnaná ty
mezi ženami
a požehnaný plod
života tvého, Ježíš.
Svatá Maria,
Matko Boží,
pros za nás hříšné
nyní i v hodinu
smrti naší.

• • •

Tuto modlitbu
tvoří zčásti slova,
která pronesl
archanděl Gabriel
při zvěstování
a sv. Alžběta,
když ji Maria
navštívila
v Ain Karim.

